

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 7C/36/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2509899518
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Šimonová
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2020:2509899518.34

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany sudkyňou JUDr. Ingrid Šimonovou v spore žalobcu: L.. A. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/X, A., zastúpený opatrovníčkou C. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/X, A., právne zastúpený advokátom: JUDr. Ľudovít Surma, so sídlom Pavlice 183, IČO: 50 120 671 proti žalovanej: L.. O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/X, A., právne zastúpená advokátkou: JUDr. Andrea Hauptvogelová Hudcovičová, so sídlom A. Hlinku 58/81, Piešťany, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, takto

rozhodol:

- I. Žaloba sa v celom rozsahu **z a m i e t a** .
- II. Žalovaná **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Piešťany dňa 22.02.2002 domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti zapísanej na U. Č.. XXXX, ako byt č. X nachádzajúci sa na X. poschodí, vchod X obytného domu s. č. XXXX D. F. X. S. A.. Žalobca vlastní podiel 1/2-ica a žalovaná vlastní taktiež podiel 1/2-ica. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že mal záujem na mimosúdnom zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, avšak z dôvodu nezájmu žalovanej nemal inú možnosť ako sa domáhať zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva súdnou cestou. Navrhol vyporiadať podielové spoluvlastníctvo tak, že sa stane výlučným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti za finančnú náhradu a navrhol pribrať do konania súdneho znalca za účelom určenia všeobecnej (trhovej) hodnoty nehnuteľnosti. Na základe takto určenej hodnoty vyplatí žalovanej náhradu za jej spoluvlastnícky podiel.

2. Žalovaná v písomnom vyjadrení k podanej žalobe uviedla, že žalobu považuje za neodôvodnenú, keďže uvedený byt ako podieloví spoluvlastníci darovali darovacou zmluvou zo dňa XX.XX.XXXX svojim deťom A. V. V. Y.. K zápisu vlastníckeho práva k bytu však nedošlo, nakoľko žalobca od darovacej zmluvy odstúpil a A. V. V. Y. sa domáhali určenia neplatnosti odstúpenia od darovacej zmluvy a určenia platnosti tejto darovacej zmluvy na Okresnom súde Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 11C 231/03.

3. Okresný súd Piešťany uznesením zo dňa 31. mája 2004 predmetné konanie prerušil do právoplatnosti skončenia konania vedeného pod sp. zn. 11C 231/03 a Krajský súd v Trnave uznesením z 30. júna 2004 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že súd prvého stupňa nerozhodol správne, keď konanie prerušil za účelom vyčkania právoplatného vyriešenia predbežnej otázky majúcej význam pre konanie v danej veci, pretože v konaní sp.zn. 11C 231/03, ktorého predmetom je určenie neplatnosti odstúpenia od darovacej zmluvy sa rieši otázka, ktorá nemá vplyv na konanie, ktorého predmetom je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k predmetnému bytu.

4. Uznesením zo dňa 02. októbra 2006 súd ustanovil znalkyňu L.. L. O. z odboru stavebníctvo, odvetvie oceňovanie nehnuteľností na podanie znaleckého posudku, v ktorom bolo úlohou znalkyne určiť všeobecnú cenu spornej nehnuteľnosti. Znalkyňa vypracovala znalecký posudok č. XX/XXXX (č.l. 169), ktorým stanovila všeobecnú hodnotu predmetnej nehnuteľnosti vo výške 1.683.119,45 Sk.

5. Žalovaná v písomnom podaní zo dňa 12.10.2006 navrhla toto konanie zastaviť s poukazom na ust. § 104 ods. 1 OSP s odôvodnením, že v čase podania žaloby dňa XX.XX.XXXX žalobca trpel duševnou poruchou popísanou v znaleckom posudku znalkyne O.. U. Ž. Č.. X/XXXX R. W. XX.XX.XXXX, ktorá duševná porucha ho robí nespôsobilým na právne úkony. Znalecký posudok bol vypracovaný v inom konaní (PN-4C 46/2002) a na základe tohto posudku bolo zastavené konanie PN-11C 231/2003. Podľa názoru žalovanej žalobu podala osoba nespôsobilá na právne úkony a ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

6. V priebehu konania sa sporové strany domáhali nariadenia predbežného opatrenia a o ich návrhoch súd rozhodol uznesením vydaným 05. júna 2009, ktorým tak návrh žalobcu, ako aj návrh žalovanej na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.12.2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 07.12.2009. Žalobca podal dňa 20.12.2011 návrh na nariadenie predbežného opatrenia, o ktorom rozhodol súd uznesením zo dňa 31. januára 2012, ktorým tento návrh zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.02.2012 (č. l. 432).

7. Podľa úradného záznamu nachádzajúceho sa na č.l. 372 súdneho spisu, súd z obsahu spisu sp.zn. 6Ps/8/2008 zistil prebiehajúce konanie o pozbavenie spôsobilosti žalobcu na právne úkony, v ktorom bol vypracovaný znalecký posudok dňa 11.09.2008 č. 17/2008. Uznesením vydaným dňa 15. marca 2010 súd ustanovil žalobcovi za opatrovníka O.. O. N., vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Trnava a uznesením zo dňa 10. januára 2012 zrušil uznesenie zo dňa 15.03.2010.

8. Z uznesenia Okresného súdu Piešťany vydaného dňa 20. januára 2011 v konaní vedenom pod sp.zn. 6Ps/8/2008 vyplýva, že konanie vo veci spôsobilosti na právne úkony žalobcu bolo zastavené z nedostatku dôvodov na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobcu, ktorý napriek svojej duševnej chorobe je schopný vykonávať vo svojom mene všetky právne úkony.

9. Uznesením zo dňa 20. marca 2015 právoplatným dňa 05.05.2015 súd X. O.. O. Z., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorého úlohou bolo po vykonaných odborných vyšetreniach žalobcu a po oboznámení sa so závermi predchádzajúcich znaleckých posudkov, zdravotnou dokumentáciou a obsahom spisu zistiť, či bol žalobca v čase podpisu zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX, uzatvorenej medzi Mestom Piešťany, ako predávajúcim a žalobcom a žalovanou, ako kupujúcimi, spôsobilý na vykonanie takéhoto úkonu, alebo či žalobca trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila na tento úkon nespôsobilým, a či vedel posúdiť následky svojho konania a zistiť, či je toho času žalobca spôsobilý vystupovať v konaní samostatne.

XX. O.. O. Z., znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria vypracoval znalecký posudok č. XX/XXXX W. XX.XX.XXXX. Tento znalecký posudok bol súdu doručený dňa 08.06.2015 a nachádza sa na č. l. 563 a nasl. súdneho spisu.

11. Uznesením zo dňa 28. júla 2015 (č.l. 584) súd ustanovil C. P.Ú. za opatrovníčku žalobcu v tomto konaní. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 01.09.2015.

12. Dňa 13.09.2016 bola na Okresnom súde Piešťany spísaná zápisnica o výsluchu, z ktorej vyplýva, že súd vyhlásil uznesenie, ktorým návrh žalovanej na vydanie medzitýmneho rozsudku zamietol s odôvodnením, že sa súdu javí, že žalobca v čase podpisu zmluvy nebol spôsobilý na tento právny úkon, teda sa nestal podielovým spoluvlastníkom a preto nie je v konaní aktívne legitimovaný a z tohto hľadiska je žaloba na zamietnutie (č.l. 746).

13. Okresný súd Piešťany vydal dňa 21. novembra 2016 uznesenie ktorým spojil konania vedené pod sp. zn. 7C/36/2009 a sp. zn. 7C/11/2016 na spoločné konanie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.12.2016 (č. l. 756). Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že dňa 17.10.2016 sa žalovaná domáhala vzájomným návrhom určenia, že žalobca nie je spoluvlastníkom sporného bytu a zároveň

žiadala, aby súd zaviazal žalobcu k povinnosti tento byt vypratať v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Toto podanie bolo zapísané ako nový návrh pod sp. zn. 7C/11/2016.

14. V súhrnom vyjadrení - rozšírení žaloby zo dňa 15.05.2017 (č. I. 776) sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal voči žalovanej povinnosti zaplatiť mu sumu vo výške polovice kúpnej ceny za odplatný prevod nehnuteľností v k. ú. D. N. zapísaných na LV č. XXX s príslušenstvom. K uvedenému podaniu sa žalovaná prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyjadrila v písomnom vyjadrení zo dňa 06.06.2017 (č. I. 781), v ktorom poukázala na to, že súd nerozhodol o navrhovanom pristúpení ďalšieho účastníka do konania, a to Mesta Piešťany.

15. Uznesením zo dňa 21. júna 2017 (č. I. 786) výrokom I. súd vylúčil vzájomnú žalobu žalovanej zo dňa XX.XX.XXXX o určenie, že žalobca nie je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti na samostatné konanie , výrokom II. v spore o určenie, že žalobca nie je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti pripustil vstup O. A., ako žalovaného 2/ a výrokom III. nepripustil zmenu žaloby žalobcu zo dňa XX.XX.XXXX, ktorou si uplatnil svoj nárok titulom bezdôvodného obohatenia. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.08.2017.

16. Okresný súd Piešťany vydal dňa 28. decembra 2018 uznesenie, ktorým prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 14C/48/2017. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie a Krajský súd v Trnave uznesením vydaným dňa 22. októbra 2019 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil s odôvodnením, že súdu prvej inštancie nič nebráni posudzovať ako predbežnú otázku, či je žalobca podielovým spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti a teda, či bol v čase uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu spôsobilý na tento právny úkon. Odvolací súd uviedol, že o tejto otázke už súd prvej inštancie vykonáva dokazovanie, zadovážil si znalecký posudok, vypočul znalca, pričom v spore vedenom pod sp. zn. 14C/48/2017 súd bude musieť rovnako otázku spôsobilosti žalobcu na právne úkony ku dňu uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu vyriešiť ako predbežnú. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je daný dôvod na vyčkávanie rozhodnutia ešte len v novo - začatom konaní, čím by dochádzalo len k neúmernému predlžovaniu konania vedeného od sp. zn. 7C/36/2009.

17. Uznesením vydaným dňa 04. augusta 2020, právoplatným dňa 20.08.2020 (č. I. 947) súd návrh žalobcu o rozšírenie žaloby o určenie, že vlastníkom bytu č. X je Mesto Piešťany nepripustil a návrh žalobcu na pripustenie o pristúpenie do konania, ako žalovaného 2/ Mesto Piešťany zamietol.

18. Súd v prejednávanej veci vykonal dokazovanie výsluchom sporových strán, listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise a dospel k nasledovným skutkovým zisteniam.

19. Zo zmluvy o prevode vlastníctva k bytu zo dňa XX.XX.XXXX bolo zistené, že Mesto Piešťany, ako predávajúci a žalobca a žalovaná, ako kupujúci, uzatvorili podľa § 5 ods. 1 Zákona č. 183/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov zmluvu o prevode vlastníctva bytu, predmetom ktorej bol byt č. X na X. poschodí bytového domu S. A. D. X. F., Z.. Č.. XXXX, orient. č. X, ktorý kupujúci kúpili do podielového spoluvlastníctva, každý v podiele 1/2-ica. Súčasťou tejto zmluvy sú výkres podlahy, výkres suterénu a kópia z katastrálnej mapy. Okresný úrad v A.h, katastrálny odbor rozhodol o vklade vlastníckeho práva do katastra a vklad povolil dňa XX.XX.XXXX A. Č.. S..

20. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX nepochybne vyplýva existencia podielového spoluvlastníctva sporových strán.

21. Podľa darovacej zmluvy z XX.XX.XXXX žalobca a žalovaná, ako podieloví spoluvlastníci darovali svojim deťom, ako obdarovaním sporný byt č. X. Rozhodnutím Okresného úradu v A.Š., katastrálny odbor zo dňa XX.XX.XXXX bolo konanie o povolenie vkladu vlastníckeho práva k spornému bytu zastavené z dôvodu, že žalobca oznámil odstúpenie ako darcu od darovacej zmluvy. Rozhodnutím Správy katastra A. zo dňa XX.XX.XXXX bolo konanie o povolení vkladu prerušené s odôvodnením, že dňa XX.XX.XXXX podali účastníci konania návrh na vklad vlastníckeho práva v prospech A. Y. V. V. Y., každý v podiele 1/2-ica (táto zmluva už raz predložená k povoleniu vkladu bola a konanie bolo zastavené), pričom zároveň požiadali o prerušenie konania z dôvodu prebiehajúceho konania o predbežnej otázke na Okresnom súde Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 11C 231/2003.

22. Na pojednávani dňa 12.11.2014 žalobca uviedol, že v čase uzatvorenia zmluvy o prevode vlastníctva k spornému bytu o všetkých veciach rozhodovala žalovaná, on bol chorý, vtedy mu bolo všetko jedno, mal jasnú diagnózu a žalovaná tento jeho stav využila. On nevládal splácať dlhy. Uviedol, že byt chce on a na otázku súdu kde pracuje a či má nejaké úspory odpovedal, že je nezamestnaný, poberá výsluhový dôchodok vo výške 650 eur, je dôchodca, úspory nemá, ale vie kto mu pomôže. Žalobca ďalej uviedol, že v roku 1997 nevedel, že podpisuje kúpnu zmluvu, nevedel, že kupuje byt, nevedel, ani to, kto zaplatil kúpnu cenu. V tejto súvislosti právny zástupca žalobcu poukázal na znalecké posudky č. X/XXXX V. Č.. XX/XXXX, z ktorých vyplýva, že v čase podpisu zmluvy žalobca nebol spôsobilý na právne úkony z dôvodu duševnej poruchy trvalého charakteru. Tiež poukázal na konanie sp. zn. 6Ps/8/2008, v ktorom bol vypracovaný znalecký posudok č. 37/2010. Toto konanie bolo zastavené, nakoľko súd dospel k záveru, že nie je daný dôvod na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony žalobcu. Žalobca ďalej vo svojej výpovedi uviedol, že v rozhodnom období mala jeho bývalá manželka milenca, čo mu spôsobilo ťažkosti, uvažoval nad samovraždou, ale postupne sa mu zdravotný stav zlepšil.

23. V nadväznosti na poukazané znalecké posudky zo strany právneho zástupcu žalobcu, právna zástupkyňa žalovanej dala súdu do pozornosti vhodnosť posúdenia otázky, či je žalobca podielovým spoluvlastníkom.

24. Z výsluchu žalovanej na pojednávani dňa 12.11.2014 vyplýva, že žalobca bol aj gemblerom. Po rozvode ich manželstva sa riešilo vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, byt sa neriešil pretože boli spoloční nájomcovia. Následne prišla ponuka z bytového podniku na odkúpenie bytu každému v 1/2-ici k čomu ona pristúpila, nemala čas riešiť to inak v dôsledku vážneho ochorenia syna. Kúpnu cenu platila ona a to aj za podiel žalobcu.

25. Žalovaná v písomnom vyjadrení z 05.12.2014 (č.l. 510 a nasl.) okrem iného nenamietala aktívnu legitímáciu žalobcu na podanie tejto žaloby. Po rozvode manželstva sporové strany - bývalí manželia boli spoločnými nájomcami prevádzaného bytu. Žalovaná nepožiadala o zrušenie spoločného nájmu bytu, chcela veci riešiť čo najskôr a preto kúpnu zmluvu dňa XX.XX.XXXX ako spoloční nájomcovia uzatvárali v pozícii kupujúcich s predávajúcim Mesto Piešťany, obaja odkupovali byt do podielového spoluvlastníctva. To, že žalobca nevedel, že kupuje byt a kto platí kúpnu cenu sa nezakladá na pravde o čom svedčí aj celý rad ďalších úkonov nadväzujúcich na uzavretie tejto kúpnej zmluvy, t. j. darovanie bytu deťom, následne odstúpenie od darovacej zmluvy, podanie tejto žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, výzva žalovanej na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a podobne. Uviedla, že nikto zo sporových strán nemá naliehavý právny záujem na určení, že kúpna zmluva zo dňa XX.XX.XXXX je neplatná podľa § 38 ods. 2 OZ z dôvodu, že žalobca robil tento právny úkon v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento úkon neschopným. Táto skutočnosť nebola v konaní jasne a hodnoverným spôsobom preukázaná a taktiež ani v jednom konaní vedenom na tunajšom súde nebolo skonštatované, že by žalobca trpel duševnou poruchou, ktorá by ho činila neschopným na všetky právne úkony. Vzhľadom na uvedené preto nežiadala, aby súd rozhodoval o otázke platnosti kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX, a to ani prejudiciálne, nakoľko sa to nejaví za potrebné. Okrem toho požadovala, aby sa žalobca záväzne vyjadril čo žiada vo svojom žalobnom návrhu.

26. Na pojednávani dňa 14.01.2015 zákonná sudkyňa uviedla, ak sa jej javí právne posúdenie veci (zmluva o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX sa v časti prevodu podielu na žalobcu javí ako neplatná).

27. Žalovaná v písomnom podaní zo dňa 26.01.2015 (č.l.523 a nasl.) navrhla súdu prehodnotenie svojho názoru vo vzťahu k neplatnosti zmluvy. Podľa jej názoru v danom konaní nebolo jasne a hodnoverne preukázané, že žalobca trpel dňa XX.XX.XXXX duševnou chorobou, ktorá ho činila pre daný úkon nespôsobilý. Podľa jej názoru v prípade, ak súd rozhodne prejudiciálne o otázke neplatnosti tejto zmluvy nedosiahol by sa stav zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti, žalobca by naďalej figuroval na liste vlastníctva ako podielový spoluvlastník s tým, že k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva by nedošlo. Na určenie neplatnosti tejto zmluvy nemá žalovaná záujem a ani Mesto Piešťany.

28. Na pojednávani dňa 25.02.2015 zákonná sudkyňa s použitím ust. § 118 ods. 2 a § 100 ods. 1 OSP odkázala na svoj už vyslovený predbežný právny názor a ďalej uviedla, že považuje za potrebné doplniť tú skutočnosť, že v danom konaní je rešpektované rozhodnutie Okresného súdu Piešťany z 20. júna 2011 pod sp. zn. 6Ps/8/2008, kde je v odôvodnení konštatované, že v súčasnej dobe

(t.j. v roku 2011) nie je dôvod na obmedzenie spôsobilosti žalobcu na právne úkony. Zmluva, na základe ktorej mal žalobca nadobudnúť spoluvlastnícky podiel je však z roku XXXX, sama žalovaná prostredníctvom právnej zástupkyne na pojednávaní dňa 12.11.2014 spochybnila vlastnícke právo žalobcu k jeho spoluvlastníckemu podielu. Súd rozhoduje o návrhu žalobcu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a preto je potrebné aj vzhľadom na námietky sporových strán ustanoviť znalca, ktorý posúdi či v čase podpisu zmluvy bol žalobca spôsobilý na tento úkon a teda, či je v konaní aktívne legitimovaný. Súd znalcovi zadá aj úlohy, či je žalobca toho času spôsobilý v konaní samostatne vystupovať vzhľadom na jeho duševnú poruchu. Po záveroch znalca súd zváži ďalší procesný postup. Zákonná sudkyňa uviedla, že ak žalobca v určitom čase prípadne nebol spôsobilý na právne úkony, nemusí to znamenať, že nie je spôsobilý ani toho času. Ide o otázku odbornú, ktorú bude riešiť znalec a súd túto spornú otázku, ktorá vyvstala v konaní musí riešiť a na tom nič nezmení ani následná zmena argumentácie žalovanej.

29. Žalovaná v písomnom vyjadrení zo dňa 06.03.2015 (č.l. 537 a nasl.) okrem iného navrhla, aby súd pokračoval v tomto konaní so žalobcom ako aktívne legitimovaným, nariadil znalecké dokazovanie o výške trhovej ceny nehnuteľnosti a určil trhovú cenu bytu v súčasnosti s prihliadnutím na exekučné záložné práva, ktoré na tomto byte viaznu a ktoré zabezpečujú pohľadávky veriteľov. K otázke uzatvárania kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX uviedla, že žalobca túto zmluvu uzatváral ako spoločný nájomca bytu a tento právny úkon sa netýkal jeho duševnej poruchy. Kúpnu cenu za tento byt zaplatila žalovaná z dôvodu, aby sa byt získal do podielového spoluvlastníctva oboch bývalých manželov, pričom týmto úkonom nebol žalobca nijak postihnutý, poškodený, práve naopak ním získal svoj prospech. Podľa jej názoru sa nejaví hospodárnym a hlavne účelným ustanovovať ďalšieho znalca, ktorý by zisťoval spôsobilosť žalobcu na právne úkony dňa XX.XX.XXXX.

30. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaného dňa XX.XX.XXXX znalcom O.. O. Z., znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria vyplýva, že znalec po preštudovaní spisu, relevantnej zdravotnej dokumentácie a klinickom psychiatrickom vyšetrení žalobcu odpovedal na otázky kladené v uznesení. Na prvú otázku znalec odpovedal, že žalobca v čase podpisu zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorenej medzi Mestom Piešťany, ako predávajúcim a žalobcom a žalovanou, ako kupujúcimi trpel forénzne významnou duševnou poruchou a to: Trvalou bludovou poruchou. Toto ochorenie z hľadiska psychiatrického zakladá globálne a všeobecne relevantné medicínske dôvody, že ním postihnutý nie je schopný a spôsobilý vykonávať slobodne a vážne právne úkony a ani byť nimi viazaný. Žalobca teda nebol schopný vysoko pravdepodobne vykonať z hľadiska psychiatrického ani predmetný právny úkon dňa XX.XX.XXXX a ani posúdiť následky tohto svojho konania pre trvalé duševné ochorenie. Znalec uviedol, že v roku 1996 a následne aj v rokoch 1998 - 1999 bol dlhodobejšie psychiatricky hospitalizovaný a bola opakovane u neho diagnostikovaná táto porucha. V súvislosti s otázkou či je žalobca aktuálne spôsobilý vystupovať v konaní samostatne znalec uviedol, že žalobca aktuálne trpí trvalou a doživotnou duševnou poruchou, a to trvalou poruchou s bludmi. Podľa znalca toto ochorenie zakladá z psychiatrického hľadiska medicínske dôvody, že postihnutý nie je schopný a spôsobilý vykonávať slobodne a vážne právne úkony ani byť nimi viazaný. Z hľadiska psychiatrického teda žalobca nie je schopný vystupovať samostatne.

31. Žalovaná v písomnom vyjadrení zo dňa 29.06.2015 k znaleckému posudku (č.l. 582 a nasl.) okrem iného navrhla vylúčiť znalca O.. Z. za účelom vysvetlenia sporných otázok, nejasností a pochybností.

32. So zvukového záznamu z pojednávania dňa 06.09.2016 vyplýva, že sa právny zástupca žalobcu stotožnil so závermi znalca v znaleckom posudku, potvrdil, že v čase uzatvárania kúpnej zmluvy nebol žalobca schopný posúdiť a spôsobilý rozpoznať svoje konanie pod vplyvom duševnej choroby a žiadal, aby tento právny úkon bol vyhlásený za absolútne neplatný tvrdiac, že predmetná zmluva je od začiatku neplatná a poukázal na vedomosť žalovanej o zdravotnom stave žalobcu a jeho nespôsobilosti na právne úkony. Znalec O.. O. Z. v rámci vylúčenia uviedol, že pri posudzovaní duševného stavu žalobcu vychádzal zo zdravotnej dokumentácie, ktorú mal k dispozícii a to v období kedy došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy a pri zodpovedaní na otázky súdu vychádzal z výpisov z tejto dokumentácie. Žalobca bol duševne chorý a objektívne a psychiatricky toto ochorenie bolo opakovane psychiatricky objektivizované a klasifikované počas psychiatrických hospitalizácií, ktoré presne uviedol v posudku. Od roku 1994 bol žalobca psychiatricky liečený, najprv pod obrazom patologického hráčstva, neskôr, ešte pred obdobím podpisu zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX mu bola diagnostikovaná trvalá bludová porucha, súčasťou ktorej bol aj tzv. inventórny blud, veril totiž tomu, že má schopnosti a

spôsob ako dokáže vyhrať pomocou stávkových hier veľkú sumu peňazí. A v roku 1994 išlo u žalobcu o prejav uvádzanej závažnej duševnej poruchy, podľa znalca je problematické vyjadrovať sa presne k jednotlivým dátumom. Stav takto trpiaceho človeka môže byť pre okolie úplne normálny, mimo svojho bludného systému sa môže správať relatívne akceptovateľne a primerane pre svoje okolie a je dôležité, či takto chorý užíva lieky a ako ich užíva. Ochorenie je do určitej miery psychiatricky liečiteľné, avšak ťažko možno uviesť, či presne v inkriminovaný deň vykonania právneho úkonu vyšetrovaný, ak aj bol adekvátne psychiatrom liečený, či lieky užíval. Toto duševné ochorenie u žalobcu prebiehalo aj v čase vyšetrenia pre tento znalecký posudok. Znalec kontaktoval osobne aj psychiatricku O.. P., ktorá mu potvrdila, že žalobca sa u nej lieči a užíva lieky. V súvislosti s trvalou bludovou poruchou znalec uviedol, že sa jedná o chronické ochorenie, psychotické, tzn. že takto postihnutý stráca kontakt s objektívnou realitou, túto realitu si mení pod vplyvom porúch vnímania subjektívne pre seba, či už pozitívne alebo negatívne. Podľa znalca je u žalobcu niekoľko desaťročí prítomný extraoriginárny megalomaniacký inventórny blud. Pod vplyvom takéhoto bludu môže konať vo svoj neprospech alebo v neprospech svojej rodiny, môže robiť nezmyselné veci napr. zadlžovať sa iracionálnym spôsobom s následkom exekúcie na vlastné obydlie. Pacienti s týmito poruchami sa zvyčajne pozbavujú spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Je však potrebné každý prípad posudzovať individuálne. Znalec sa nevedel presne vyjadriť v akom psychickom stave bol žalobca v roku 1997, avšak v posudku uviedol, že z psychiatrického hľadiska žalobca trpel v čase podpisu predmetnej zmluvy duševnou chorobou a vysoko pravdepodobne nebol schopný vykonať tento právny úkon. Právny zástupca žalobcu po výsluchu znalca dal do pozornosti znalecký posudok O.. Ž. z 12.09.2008, ktorá sa v tomto posudku takisto vyjadrila k duševnému stavu žalobcu zhodne ako znalec O.. Z..

33. Na pojednávaní dňa 06.09.2016 zákonná sudkyňa v rámci predbežného právneho posúdenia veci uviedla, že vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku, ako aj z výsluchu znalca, žalobca nie je v konaní aktívne legitimovaný, nakoľko nie je spoluvlastníkom predmetného bytu. Zo zápisnice zo dňa 13.09.2016 (č.l. 746) vyplýva, že súd zotrval vo svojom predbežnom právnom názore v súvislosti s nedostatkom aktívnej legitimácie žalobcu.

34. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 15.05.2017 (č.l. 776 a nasl.) uviedol, že sa nemôže stotožniť s predbežným právnym posúdením súdu ohľadne neplatnosti prevodnej zmluvy v časti prevodu podielu žalobcu s poukazom na § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nie každá duševná porucha fyzickej osoby, ktorá činí právny úkon vedie k jeho (absolútnej) neplatnosti, ale iba taká duševná porucha, ktorá konajúcu osobu činí k tomuto právnemu úkonu neschopnou z dôvodu, že nemôže posúdiť následky svojho úkonu alebo svoje konanie ovládnuť. Záver o neplatnosti právneho úkonu je opodstatnený iba vtedy, ak bude dokazovaním preukázané, že predmetná osoba učinila právny úkon v duševnej poruche aspoň prechodnej povahy, ktorá vylučovala jeho schopnosť rozpoznávaciu a určovaciu, prípadne aspoň jednu z nich. Znalecký posudok O.. Z. vykazuje zásadné nedostatky, je neverohodný, keďže trpí zásadnými nedostatkami. Napriek týmto nedostatkom znalec na základnú otázku nezodpovedal tak, že by bolo naisto postavené, že žalobca nemohol ovládnuť svoje konanie alebo rozpoznať jeho následky. Ďalej poukázal na to, že v inom konaní žalobca nebol zbavený spôsobilosti na žiadne úkony, žalobca dlhodobo riešil s rozmyslom svoju bytovú otázku, a to aj s ohľadom na vyporiadanie BSM so žalovanou a nedá sa dospieť k jednoznačnému záveru, že žalobca nebol na daný úkon spôsobilý (so 100% istotou k tomuto záveru nedospel ani znalec). Predbežné právne posúdenie súdu o nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu je podľa jeho názoru nesprávne a poukázal na skutočnosť, že žalovaná nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby o určenie neplatnosti zmluvy, keďže nie je u nej daný naliehavý právny záujem. Pokiaľ by sa súd stotožnil s tým, že žalobca nebol v období odkedy trpel duševnou poruchou spôsobilý na právne úkony, tak takýto záver znamená, že žalobca nebol v danom čase spôsobilý ani na uzavretie dohody o vyporiadaní BSM, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť.

35. Žalovaná v písomnom vyjadrení zo dňa 06.06.2017 uviedla, že nový právny zástupca žalobcu v priebehu konania zmenil taktiku vedenia tohto súdneho konania hoci žalobca, resp. jeho predchádzajúci právny zástupca sa opakovaním vyjadrili, že v čase podpisu kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva bytu nebol žalobca spôsobilý na tento úkon. Poukázala na vyslovený predbežný právny názor súdu, podľa ktorého má súd otázku platnosti kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX už vyriešenú, pričom nebol predložený žiadny nový dôkaz, ktorý by mal vplyv na vyslovený právny názor súdu. V súčasnosti je potrebné, aby súd čo najskôr rozhodol o pripustení alebo nepripustení ďalšieho účastníka do konania a to Mesta Piešťany a následne aby rozhodol o návrhu žalovanej o určenie, že žalobca nie je spoluvlastníkom bytu. Predlžovaním tohto konania dochádza k zásahom do práv žalovanej, ktorá spočiatku bola

ochotná zaplatiť žalobcovi za jeho podiel navrhovanú sumu, čo žalobca zamietol a neskôr keď začal tvrdiť, že nie je spoluvlastníkom bytu a súd vyslovil svoj právny názor bola nútená pre právnu istotu požiadať o určenie, že žalobca nie je spoluvlastníkom tohto bytu a pristúpenie Mesta Piešťany do konania. Poukázala na kontradiktórnosť konania a sudcovskú koncentráciu, ako aj na princíp CSP, a to zákaz zneužitia procesných práv, ktorý nemá požívať právnu ochranu. Uviedla, že žalobca nepredložil žiaden nový dôkaz preukazujúci, že XX.XX.XXXX bol spôsobilý na uzavretie kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva k bytu. Žalobca opäť uvádza iné skutočnosti, ktoré uvádzal predtým a toto by nemalo požívať právnu ochranu. Žiadala súd, aby na diametrálne odlišné vyjadrenia nového právneho zástupcu žalobcu neprihliadol s poukazom na sudcovskú koncentráciu a princíp zákazu zneužitia procesných práv.

36. Na pojednávaní konanom dňa 25.06.2020 sa právny zástupca žalobcu voči žalovanej dovolal relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo W. XX.XX.XXXX v zmysle § 40a a § 701 ods. 1 Občianskeho zákonníka s tým, že zmluva na základe, ktorej sporové strany nadobudli predmetný byt je v časti uzatvorenej žalovanou neplatná vzhľadom k tomu, že nie je daný súhlas žalobcu a zároveň žiadal súd, aby v tomto konaní určil, že vlastníkom bytu je v celosti Mesto Piešťany, čím zároveň rozšíril žalobný petit o tento určovací výrok. Zároveň žiadal, aby bol do konania pribratý ako žalovaný 2. Mesto Piešťany. Predmetná zmluva o prevode vlastníctva bytu je podľa jeho názoru neplatná v celosti, čo podporil aj odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. 1Cdo 205/2006, v ktorom je uvedené, že v prípade ak nie je daný súhlas jedného z bývalých manželov, tak má možnosť sa dovolať neplatnosti s tým, že potom je zmluva neplatná v celosti, nie je možné ju oddeliť a teda nedošlo k prevodu vlastníctva ani na žalovanú. Právny zástupca žalobcu vyslovil názor, že v danom spore nemala byť ani pasívne legitimovanou žalovaná vzhľadom na námietku relatívnej neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy, ktorá bola uzavretá bez súhlasu žalobcu a pokiaľ by súd vyslovil názor, že v danom čase bol žalobca nespôsobilý na vykonanie daného právneho úkonu, tak by súhlas žalobcu nebol platný. Vo vzťahu k dovolaniu sa relatívnej neplatnosti zmluvy voči žalovanej právna zástupkyňa vzniesla námietku premlčania a zároveň uviedla, že žalovaná, v prípade ak by aj bola neplatná kúpna zmluva, svoj vlastnícky podiel vydržala, nakoľko predmetný byt od roku 1997 užívala v dobrej viere, že je podielovou spoluvlastníčkou tohto bytu, do bytu investovala nemalé finančné prostriedky a byt značne zhodnotila, minimálne nepretržite 10 rokov byt užívala v dobrej viere, že jej spoluvlastnícky podiel patrí, nikto jej vlastnícke právo nenamietal. Právny zástupca žalobcu v súvislosti s vydržaním spoluvlastníckeho podielu žalovanej uviedol, že tak ako u žalovanej i u žalobcu sú splnené všetky podmienky na vydržanie. V súvislosti s námietkou premlčania zo strany žalovanej vo vzťahu k dovolaniu sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu odkázal na § 113 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bol žalobca v čase podpisu zmluvy nespôsobilý na právne úkony, tak mu premlčanie nemohlo začať plynúť a toto začne plynúť až po ustanovení hmotnoprávneho opatrovníka. Podľa neho vznesená námietka premlčania je aj v hrubom rozpore s dobrými mravmi.

37. Právny zástupca žalobcu doručil súdu svoje písomné vyjadrenie v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/48/2017, v ktorom okrem iného poukázal na skutočnosť, že je neprijateľné, aby súd v jednom konaní posúdil osobu za spôsobilú na všetky právne úkony a v inom konaní za nespôsobilú, a to napriek nezmenenému zdravotnému stavu posudzovanej osoby. Poukázal na splnené podmienky pre vydržanie spoluvlastníckeho podielu na byte a zároveň sa dovolal relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX podľa § 40a Občianskeho zákonníka z dôvodu, že nebol daný platný súhlas žalobcu na právny úkon (kúpnu zmluvu) spoločných nájomcov podľa § 701 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

38. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu v záverečnom vyjadrení uviedol, že s predbežného právneho posúdenia vyplýva, že súd v tomto konaní aplikuje § 38 ods. 2 OZ a to, že neplatný je právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Z judikatúry NS ČR vyplýva, že pre prijatie tohto záveru je nevyhnutné, aby zo skutkových okolností vyplýval úplne jednoznačne záver, že právny úkon bol vykonaný osobou v danom čase a v danom mieste, ktorá nevedela rozpoznať následok tohto úkonu alebo nevedela ovládať svoje konanie. Pre prijatie tohto záveru nie je dostatočné len vykonanie znaleckého dokazovania, ale je nevyhnutné overiť závery znaleckého dokazovania aj inými dôkazmi. Tento právny záver vyplýva z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 30Cdo1560/2011 a najvyšší súd sa v nej vyjadroval k aplikácii § 38 ods. 2, ktorý je dodnes aplikovaný v prostredí SR. V tomto konaní bol zabezpečený znalecký posudok O. Z., v ktorom sa vyjadril znalec, že žalobca nebol schopný vysoko pravdepodobne vykonať z hľadiska psychiatrického predmetný právny úkon pre uzavretie kúpnej zmluvy dňa XX.XX.XXXX a ani posúdiť následky tohto svojho konania pre trvalé duševné ochorenie. Z obsahu znaleckého posudku vyplýva, že žalobca trpí inventórnym bludom.

Taktiež vyplýva, že inventórny blud sa v jeho prípade prejavuje tým, že si žalobca myslí a koná tak, ako keby vymyslel spôsob akým je možné vyhrať v stávkových súťažiach. Znalec taktiež dospel k tomu, že v iných oblastiach života je myslenie a konanie žalobcu primerané v celom rozsahu. Na žiadnom mieste znaleckého posudku sa znalec nevyjadril k tomu, ako duševná porucha - inventórny blud súvisí s tým, že žalobca si týmto úkonom obstarával bývanie, ani to prečo žalobca nebol schopný vzhľadom k tomu, že nekonal v rámci stávkovania rozpoznať, že týmto úkonom, ktorý je výsledkom toho, že užíval v nájme byt, zrazu nebol žalobca schopný rozpoznať, že na základe tohto úkonu už nebude platiť nájomné a bude spoluvlastníkom bytu a teda zo znaleckého posudku, ani z iných dôkazov bez rozumnej pochybnosti nevyplýva, že by žalobca, ktorý dnes byt užíva spolu so svojou rodinou, tento sa nesnaží predať a tento sa od roku 2002 snaží vyporiadať, resp. zrušiť spoluvlastníctvo a vyporiadať sa so svojou bývalou manželkou, t. j. neexistuje tu možnosť dospieť rozumne k záveru, že žalobca nechápal a nechápe zmysel a následok uzavretej kúpnej zmluvy, alebo že by nemohol ovládnuť pri podpise tejto zmluvy svoje konanie. Pokiaľ bol žalobca v deň podpisu zmluvy skutočne v stave, že nevedel rozpoznať a ovládať svoje konanie, tak uvedené muselo byť zrejme žalovanej, ktorá napriek tomu, že sa žalobca mal nachádzať v takom stave, že nebol v mieste a čase orientovaný, nevedel čo sa danou zmluvou sleduje a napriek tomu žalovaná zneužila jeho postavenie a nechala ho kúpnu zmluvu podpísať a to len potom zo zisťných dôvodov, aby sama mohla nadobudnúť podiel na predmetnom byte. V takomto prípade je namieste uvažovať aj o tom, že kúpna zmluva je absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ, a to z dôvodu, že je v rozpore s dobrými mravmi. Bez ohľadu na § 38 ods. 2 a nelogické a nezmyselné závery znaleckého posudku, žalobca je a bol naďalej subjektom práv a povinností a mohol vlastnícke právo k predmetnému svojmu podielu vydržať podľa § 134 OZ vzhľadom na to, že sú u neho splnené všetky podmienky vyžadované k tejto skutočnosti. Žalobca nie je a nebol a ani to zákon neumožňuje obmedzený v možnosti nadobúdať vlastnícke právo, t. j. odkázal na judikatúru NS SR, podľa ktorej neplatnosť právneho úkonu o prevode vlastníctva nie je okolnosťou vylučujúcou nadobudnutie vlastníctva vydržaním, na to že u žalobcu sú tieto podmienky splnené a preto je aktívne legitimovaný v konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva. Pokiaľ by súd napriek uvedenému mal iný názor na skutkové a právne otázky, podľa jeho názoru sú v tomto konaní dôvody hodné osobitného zreteľa na to, aby žalobca nebol zaviazaný hradiť náhradu trov súdneho konania. Žalobca podal žalobu v roku 2002, odvtedy sa mu narodili dve deti, uzavrel manželstvo, zostarol s tým, že sa u neho taktiež vyvinuli aj iné choroby, počas konania prišla žalovaná s argumentáciou, ktorá mala žalobcu pripraviť o jediné obydlie, ktoré kedy nadobudol, a to napriek tomu, že sama kooperovala pri uzatváraní predmetnej zmluvy.

39. Žalovaná prostredníctvom právnej zástupkyne sa v záverečnom vyjadrení pridržiavala v celom rozsahu všetkých ústnych a písomných vyjadrení. Poukázala, že súd sa v tejto právnej veci opakovane 4-5 krát vyjadril, že žalobca nebol spôsobilý dňa XX.XX.XXXX na právny úkon, ktorým nadobúdala svoj spoluvlastnícky podiel k bytu, a to z dôvodu, že trpel trvalou duševnou poruchou, ktorá ho činila na daný úkon nespôsobilým a teda predmetná zmluva o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX je v časti nadobudnutia podielu žalobcu neplatná. Žalobca teda podľa názoru súdu nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k bytu a preto bude musieť jeho žalobu zamietnuť. Toto konanie sa vedie od roku 2002, žalovaná sa dôvodne snažila o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva v tomto súdnom konaní ako aj mimosúdne a práve v dôsledku opakovane vysloveného právneho názoru súdu, na ktorom súd zotrval bola nútená pred rokmi iniciovať konanie o určenie, že žalobca nie je spoluvlastníkom bytu, resp. že spoluvlastníkom bytu v podiele 1-ici je mesto Piešťany. Poukázala aj na to, že sám žalobca na predchádzajúcom pojednávaní požiadal súd o rozšírenie žalobného petitu v tomto súdnom konaní o určenie, že výlučným vlastníkom bytu je mesto Piešťany. Vzhľadom na danú procesnú situáciu a nadväzujúc na predbežný právny názor súdu, na ktorom zotrval, je žalovaná nútená pokračovať v osobitnom konaní č.k. 14C/48/2017. Podľa jej názoru nie sú dané dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré by súd nemal žalovanej náhradu trov konania priznať. Toto konanie sa vedie už 18 rokov a za ten čas bola žalovaná nútená, vzhľadom na neustále meniace sa správanie žalobcu a prostriedky jeho procesnej obrany, ktoré vníma za šikanózne, uskutočňovať rad procesných úkonov, ktoré ju stáli náhrady v podobe trov právneho zastúpenia a preto trvá na 100% náhrade týchto trov zo strany žalobcu, ktorý si musí uvedomiť dôsledky svojho správania najmä preto, že je a bol zastúpený právnym zástupcom ako odborne spôsobilou osobou. V tomto súdnom konaní sa viedlo dokazovanie za účelom zistenia aktívnej legitimácie žalobcu, ako procesnej podmienky na vedenie tohto konania, žiadnym dôkazom, ktorý bol doteraz vykonaný v konaní nebolo preukázané, že žalovaná nie je podielovou spoluvlastníčkou bytu, vychádza preto zo zákonnej domnienky, ktorá vyplýva zo zákona o katastri nehnuteľnosti, že skutočnosti uvedené v

katastri o vlastníckom práve sa považujú za pravdivé pokiaľ nie je dokázaný opak. Žiadnym dôkazom, ktorý bol vykonaný v tomto konaní táto domnienka vyvrátená nebola. K otázke k nejakému súhlasu žalobcu ako nájomcu k uzavretiu predmetnej zmluvy uviedla, že dokazovanie nebolo vedené na preukázanie skutočnosti kedy a akým spôsobom by mal žalobca daný úkon k udeleniu súhlasu ako spoločného nájomcu k uzavretiu zmluvy o prevode vlastníctva bytu uskutočniť. K obrane, že tu mohlo dôjsť k vydržaniu spoluvlastníckeho podielu žalobcu uviedla, že u žalobcu chýba jeden zo základným predpokladov vydržania a to je dobromyseľnosť, žalobca nie je a to aj vzhľadom na jeho úkony, ktoré uskutočnil v tomto konaní dobromyseľný v tom, že mu spoluvlastnícky podiel patrí, rovnako tak nebola preukázaná dlhodobosť, t. j. zákonom stanovená lehota dobromyseľného užívania bytu, žalobca byt neužíval min. 10 rokov v dobrej viere, že je jeho podielovým spoluvlastníkom. Uviedla, že sa stotožňuje s predbežným právnym názorom súdu a žiada, aby súd žalobu žalobcu zamietol. Odstránenie právnej neistoty, kto je teda podielovým spoluvlastníkom bytu si bude žalovaná riešiť v osobitnom súdnom konaní sp. zn. 14C/48/2017.

40. Podľa § 141 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spoluvlastníci sa môžu dohodnúť o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní; ak je predmetom spoluvlastníctva nehnuteľnosť, dohoda musí byť písomná.

41. Podľa § 142 ods. 1 OZ, ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie vecí dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

42. Predmetom prejednávaneho sporu je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sporových strán. Súd mal z výsledkov vykonaného dokazovania nesporne preukázanú existenciu podielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovanej k spornej nehnuteľnosti - bytu, avšak v rámci procesného postupu si súd musel prioritne vyriešiť otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu pre podanie predmetnej žaloby a taktiež pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej, keďže žalobca jej hmotnoprávne postavenie v danom spore namietal dovoľávajúc sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým žalovaná nadobudla svoj spoluvlastnícky podiel k spornému bytu. Preskúmanie vecnej legitímácie tak aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) ako i pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovanej) je imanentnou súčasťou súdneho konania (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.06.2010, sp.zn. 2Cdo 205/2009).

43. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

44. Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

45. Nedostatok spôsobilosti na právne úkony v jednotlivom prípade však môže byť dôsledkom duševnej poruchy, pre ktorú je určitá osoba nespôsobilá len na práve urobený právny úkon. Takéto posudzovanie spôsobilosti na právne úkony sa však nevyklučuje ani v širšom rozsahu (napr. osoba konajúca v duševnej poruche uzavrie viac kúpnych zmlúv, okrem toho urobí právny úkon darovania, a pod.). V tomto prípade sa nevyžaduje súdne rozhodnutie o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony. Stačí dôkaz o tom, že osoba konala v duševnej poruche. Duševná porucha sa musí zistiť v súlade s poznatkami príslušných vedných disciplín (z odboru zdravotníctva, z odvetvia psychiatrie, patopsychológie a pod.) a musí sa viazať na okamih urobenia právneho úkonu. Je už vecou konkrétneho posúdenia, či osoba konala v prechodnej alebo trvalej duševnej poruche. So zreteľom na to, že postačuje aj prechodná duševná choroba, pozornosť treba venovať aj tomu, či osoba konajúca v duševnej poruche v konkrétnom prípade nemala tzv. jasný okamih (dilucida intervalla). Aj táto významná skutková okolnosť sa musí preukazovať obdobným spôsobom ako pri dokazovaní (prechodnej) duševnej poruchy. Nedostatok spôsobilosti na právne úkony (judikovanej alebo faktickej) v dôsledku duševnej poruchy je dôvodom absolútnej neplatnosti právneho úkonu.

46. V priebehu prejednávaneho sporu sa stala spornou otázka, či je žalobca skutočne podielovým spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti - bytu, nakoľko v čase nadobudnutia tejto nehnuteľnosti nemal byť žalobca psychicky spôsobilý na právne úkony v dôsledku trvalej duševnej choroby. Túto skutočnosť samotný žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu aj tvrdil a dokonca i poukázal na znalecké posudky vypracované znalkyňou O.. U. Ž.. Nakoľko na prvom pojednávaní dňa 12.11.2014 obe sporové strany zhodne poukázali na potrebu posúdenia otázky, či bol žalobca v čase uzatvárania kúpnej zmluvy spôsobilý na tento právny úkon, súd sa touto otázkou začal zaoberať a ustanovil v konaní znalca (uznesenie zo dňa 20.03.2015 na č.l. 553), ktorého úlohou bolo zistiť, či bol žalobca v čase podpisu zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX, uzatvorenej medzi O. A., ako predávajúcim a žalobcom a žalovanou, ako kupujúcimi, spôsobilý na vykonanie takéhoto úkonu, alebo či žalobca trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila na tento úkon nespôsobilým, a či vedel posúdiť následky svojho konania a zistiť, či je toho času žalobca spôsobilý vystupovať v konaní samostatne. Po vypracovaní a predložení znaleckého posudku, v ktorom znalec skonštatoval, že žalobca nie je schopný vystupovať samostatne v tomto konaní, bol žalobcovi ustanovený procesnoprávny opatrovník podľa § 29 ods. 2 OSP. Vo vzťahu k otázke súvisiacej s platnosťou resp. neplatnosťou právneho úkonu žalobcu vykonaného XX.XX.XXXX, ktorým nadobudol svoj spoluvlastnícky podiel sporného bytu, súd napriek tvrdeniu žalovanej, že v čase uzatvorenia právneho úkonu nešlo u žalobcu o takú duševnú poruchu, ktorá by mala automaticky za následok neplatnosť právneho úkonu, začal vykonávať dokazovanie na zodpovedanie tejto spornej otázky a na pojednávaní vypočul znalca O.. Z..

XX. V rámci posúdenia predbežnej otázky, či je žalobca podielovým spoluvlastníkom prevedeného bytu a či bol v čase uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu spôsobilý na tento právny úkon súd vychádzal z vykonaného dokazovania. V konaní ustanovený znalec O.. O. Z. vypracoval znalecký posudok č. 93/2015, bol vypočutý na pojednávaní a z jeho záverov možno dospieť k jednoznačnému stanovisku, že v čase uzatvorenia zmluvy o prevode vlastníctva bytu XX.XX.XXXX žalobca nebol schopný vysoko pravdepodobne vykonať z hľadiska psychiatrického predmetný právny úkon a nebol schopný ani posúdiť následky tohto svojho konania pre trvalé duševné ochorenie. Znalec sa zaoberal relevantnou zdravotnou dokumentáciou, klinicky vyšetril žalobcu a dospel k záveru, že žalobca v čase podpisu zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX trpel významnou duševnou poruchou a to: trvalou bludovou poruchou. Toto ochorenie z psychiatrického hľadiska zakladá globálne a všeobecne relevantné medicínske dôvody, že ním postihnutý nie je schopný a spôsobilý vykonávať slobodne a vážne právne úkony a ani byť nimi viazaný. Znalec uviedol, že v roku 1996 a následne aj v rokoch 1998 - 1999 bol žalobca dlhodobejšie psychiatricky hospitalizovaný a bola opakovane u neho diagnostikovaná táto porucha. V súvislosti s otázkou či je žalobca aktuálne spôsobilý vystupovať v konaní samostatne znalec uviedol, že žalobca aktuálne trpí trvalou a doživotnou duševnou poruchou, a to trvalou poruchou s bludmi. Podľa znalca toto ochorenie zakladá z psychiatrického hľadiska medicínske dôvody, že postihnutý nie je schopný a spôsobilý vykonávať slobodne a vážne právne úkony ani byť nimi viazaný. Z hľadiska psychiatrického teda žalobca nie je schopný vystupovať samostatne. Na pojednávaní znalec O.. O. Z. v rámci výsluchu uviedol, že pri posudzovaní duševného stavu žalobcu vychádzal zo zdravotnej dokumentácie, ktorú mal k dispozícii a to v období kedy došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy a pri zodpovedaní na otázky súdu vychádzal z výpisov z tejto dokumentácie. Podľa jeho názoru žalobca bol duševne chorý a objektívne a psychiatricky toto ochorenie bolo opakovane psychiatricky objektivizované a klasifikované počas psychiatrických hospitalizácií, ktoré presne uviedol v posudku. Od roku 1994 bol žalobca psychiatricky liečený, najprv pod obrazom patologického hráčstva, neskôr, ešte pred obdobím podpisu zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX mu bola diagnostikovaná trvalá bludová porucha, súčasťou ktorej bol aj tzv. inventórny blud. V roku 1994 išlo u žalobcu o prejav uvádzanej závažnej duševnej poruchy. Stav takto trpiaceho človeka môže byť pre okolie úplne normálny, mimo svojho bludného systému sa môže správať relatívne akceptovateľne a primerane pre svoje okolie avšak je dôležité, či takto chorý užíva lieky a ako ich užíva. Ochorenie je do určitej miery psychiatricky liečiteľné, avšak ťažko možno uviesť, či presne v inkriminovaný deň vykonania právneho úkonu žalobca lieky užíval. Toto duševné ochorenie u žalobcu prebiehalo aj v čase vyšetrenia pre tento znalecký posudok. V súvislosti s trvalou bludovou poruchou znalec uviedol, že sa jedná o chronické ochorenie, psychotické, tzn. že takto postihnutý stráca kontakt s objektívnou realitou, túto realitu si mení pod vplyvom porúch vnímania subjektívne pre seba, či už pozitívne alebo negatívne. Podľa znalca je u žalobcu niekoľko desaťročí prítomný extraoriginárny megalomaniacký inventórny blud. Pod vplyvom takéhoto bludu môže konať vo svoj neprospech alebo v neprospech svojej rodiny, môže robiť nezmyselné veci. Pacienti s týmito poruchami sa zvyčajne pozbavujú spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Je však potrebné každý prípad posudzovať individuálne. Znalec v posudku uviedol,

že z psychiatrického hľadiska žalobca trpel v čase podpisu predmetnej zmluvy duševnou chorobou a vysoko pravdepodobne nebol schopný vykonať tento právny úkon.

48. Súd mal k dispozícii i dva znalecké posudky vypracované znalkyňou MUDr. Luciou Žlnayovou, znalkyňou z odboru: Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie: Psychiatria. Znalecký posudok č. 4/2006 vypracovaný dňa 16.02.2006, ktorý sa nachádza na č.l. 254 súdneho spisu a znalecký posudok č. 17/2008 zo dňa 12.09.2008, ktorý sa nachádza na č.l. 336 súdneho spisu. V znaleckom posudku č. 4/2006 bolo úlohou znalkyne vyšetriť žalobcu a zistiť či trpí duševnou poruchou trvalého alebo prechodného charakteru, ak áno akou a odkedy, či bol v čase podpísania dohody o vyporiadaní BSM (09.08.1995) spôsobilý nadobúdať práva a brať na seba povinnosť a či trpel žalobca v čase podpísania dohody duševnou poruchou. Znalkyňa v závere na základe klinického psychiatrického vyšetrenia a štúdia zdravotnej dokumentácie dospela k záveru, že žalobca trpí duševnou poruchou trvalého charakteru a to paranojou - bludovou poruchou, ktorou trpí približne od roku 1994. Vzhľadom na prítomnú duševnú poruchu znalkyňa nepredpokladala, že žalobca bol v čase podpísania dohody o vyporiadaní BSM (09.08.1995) spôsobilý nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. V čase podpísania dohody trpel žalobca duševnou poruchou - paranojou. Znalkyňa ďalej uviedla, že žalobca trpí duševnou poruchou od roku 1994, napriek tomu, že svoje správanie sa snaží korigovať a orientovať iným smerom. Táto duševná porucha potrebuje trvalú psychiatrickú starostlivosť, eventuálne i obmedzenie spôsobilosti k právnym úkonom. Zo znaleckého posudku č. 17/2008 vyplýva, že úlohou znalkyne bolo vyjadriť sa k otázke či žalobca trpí duševnou poruchou, či ide o poruchu prechodného alebo trvalého charakteru, odkedy ňou trpí, akým spôsobom ho táto porucha ovplyvňuje v spoločnosti i v každodennom živote a či boli predpoklady iba pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobcu a akých úkonov by sa to týkalo. Znalkyňa v závere svojho posudku zistila, že žalobca trpí trvalou poruchou s bludmi - paranojou približne od roku 1994, ide o poruchu trvalého charakteru s malou perspektívou zlepšenia. Paranoja - trvalá porucha s bludmi negatívne ovplyvňuje správanie žalobcu v osobnom i sociálnom živote, jeho správanie vychádza z obsahových porúch myslenia a skresleného vnímania reality. Podľa názoru znalkyne sú dané predpoklady na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony žalobcu, ktorý nie je schopný postarať sa o svoj zdravotný stav a nie je schopný hospodáriť a rozhodovať o majetku a sume peňazí vo výške nad 15.000 Sk.

49. Vychádzajúc prioritne zo záverov znalca O.. O. Z. uvedených v písomnom znaleckom posudku, ako aj ním prednesených v rámci jeho výsluchu na pojednávaní, podporne vychádzajúc i so záverov znalkyne O.. U. Ž. v jej dvoch znaleckých posudkoch, použijúc citované zákonné ustanovenia a výklad k nim, opierajúc sa i o dlhodobú a zaužívanú súdnu prax, súd dospel k záveru, že žalobca dňa XX.XX.XXXX uzavrel zmluvu o prevode vlastníctva bytu v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným a preto sa nemohol stať podielovým spoluvlastníkom sporného bytu a teda nie je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia na podanie žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Na tvrdenia žalobcu prostredníctvom jeho právneho zástupcu, že žalobca v čase uzatvorenia predmetného právneho úkonu netrpel takým duševným ochorením, vďaka ktorému by nechápal zmysel a následok uzavretej kúpnej zmluvy alebo že nemohol ovládnuť pri podpise tejto zmluvy svoje konanie, súd nemohol prihliadnuť, pretože ide len o subjektívne úvahy žalobcu, ktoré nemajú oporu v žiadnom či už predloženom, navrhnutom alebo označenom dôkaze. Pokiaľ je žalobca presvedčený, že duševná porucha, tzv. inventórny blud (čo v konečnom dôsledku nespochybňuje) nie je takou duševnou chorobou, ktorá by ho robila neschopným posúdiť a vykonať právny úkon, bolo jeho povinnosťou svoje tvrdenie i preukázať a navrhnúť vykonať relevantný dôkaz, k čomu však nedošlo a jeho tvrdenie zostalo len v rovine ničím nepodloženého a nepreukázaného tvrdenia. Otázka posúdenia, či duševná choroba žalobcu, v tomto prípade inventórny blud nie je takým ochorením, ktoré by žalobcu robilo neschopným na uzavretie právneho úkonu je otázkou odborného posúdenia a pokiaľ sa znalec jednoznačne vyjadril a uzavrel, že žalobca bol v čase podpisu spornej zmluvy o prevode vlastníctva bytu pod vplyvom tejto duševnej choroby, ktorá je chronická a trvalá a nebol schopný vysoko pravdepodobne tento právny úkon vykonať, ani posúdiť následky svojho konania a tento záver nebol relevantne spochybnený ani vyvrátený, súdu neostalo iné, ako vychádzať z tohto odborného stanoviska odborne spôsobilej osoby (znalca) a nemal dôvod takéto odborné vyjadrenie spochybniť, vyvrátiť alebo sa od neho odkloniť. Navyše súd považuje za potrebné uviesť i to, že závery znalca najskôr žalobca nespochybňoval, dokonca sa s nimi i stotožnil a až po dvoch rokoch po jeho vypracovaní, namietal jeho dôveryhodnosť a tvrdil, že trpí zásadnými nedostatkami, pričom neoznačil ani nenavrhol žiaden relevantný dôkaz, ktorým by svoje tvrdenie o nedostatkoch znaleckého posudku potvrdil a preukázal.

50. V kontexte vyššie uvedeného je preto možné dospieť k záveru, že zmluva zo dňa XX.XX.XXXX, na základe ktorej žalobca nadobudol svoj spoluvlastnícky podiel 1/2 k spornému bytu je v tejto časti absolútne neplatným právny úkon podľa § 38 ods. 2 OZ. Žalobca sa teda nemohol stať podielovým spoluvlastníkom a teda ani nemá aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

51. S poukazom na uvedené, súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú výrokom I. v celom rozsahu zamietol .

52. V priebehu konania došlo k zmene procesného predpisu, teda od 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok bol zrušený. Právne účinky podanej žaloby v zmysle ust. § 470 ods. 2 veta prvá CSP zostali pre toto konanie zachované.

53. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

54. Podľa § 470 ods. 2 CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

55. Podľa § 153 ods. 1 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

56. Podľa § 153 ods. 2 CSP, na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

57. Podľa § 153 ods. 3 CSP, ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

58. Podľa Čl. 5 CSP, zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

59. Podľa Čl. 8 CSP, strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

60. Podľa Čl. 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

61. Žalobca sa prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní konanom dňa 25.06.2020 podľa § 40a OZ dovoľal relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa 10.11.1997 vo vzťahu k spoluvlastníckemu podielu žalovanej s odkazom na ust. § 701 ods. 1 OZ ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovanom v zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR sp.zn. 1Cdo 205/2006 s odôvodnením, že pri uzatváraní predmetnej zmluvy nebol zo strany žalobcu ako spoločného nájomcu daný platný súhlas.

62. Podľa § 40a OZ, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovoľá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný

iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovoľá.

63. Relatívnej neplatnosti sa treba dovolať, musí sa adresovať druhému účastníkovi. Dôjdením dovolania sa končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť, ktorú účinkami možno prirovnať k absolútnej neplatnosti. Relatívnej neplatnosti sa možno dovoľávať aj ústne. Bez dovolania sa relatívnej neplatnosti je právny úkon platný a súd či iný orgán právnej ochrany bez tohto jednostranného právneho úkonu nemôže z úradnej povinnosti prihliadnuť na relatívnu neplatnosť. Relatívnu neplatnosť možno uplatniť priamo v súdnom konaní ako procesnú obranu alebo ako vzájomný návrh a môže sa vzťahovať len na časť právneho úkonu.

64. V súvislosti s uplatnením relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX v časti spoluvlastníckeho podielu žalovanej, žalovaná prostredníctvom právnej zástupkyne vzniesla námietku premlčania. Žalobca reagujúc na túto vznesenú námietku premlčania poukázal na ust. § 113 OZ, podľa ktorého, ak ide o práva osôb, ktoré musia mať zákonného zástupcu, alebo o práva proti týmto osobám, premlčanie nezačne, dokiaľ im nie je ustanovený zástupca. Už začaté premlčanie prebieha ďalej, avšak sa neskončí, dokiaľ neuplynie rok po tom, keď bude týmto osobám ustanovený zákonný zástupca alebo keď prekážka inak pominie.

65. Na pojednávaní dňa 25.06.2020 žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu po prvý krát poukázal na potrebu zaoberania sa otázkou vydržania spoluvlastníckeho podielu žalobcu na spornom byte podľa § 134 ods. 1 OZ. Poukázal síce na svoje písomné podanie zo dňa XX.XX.XXXX, avšak v tomto podaní sa takouto otázkou vôbec nezaoberal a k samotnému vydržaniu spoluvlastníckeho podielu žalobcu na spornom byte sa nevyjadril.

66. Vo vzťahu k procesnému postupu žalobcu v súvislosti s dovolaním sa relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX v časti spoluvlastníckeho podielu žalovanej k spornému bytu a v súvislosti s vydržaním spoluvlastníckeho podielu žalobcu na spornom byte, súd poukazuje na potrebu aplikácie základných princípov CSP a ustanovení o koncentrácii konania ako efektívneho nástroja racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania. Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (teda najmä skutkové tvrdenia, popretia skutkových tvrdení, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom a hmotnoprávne námietky) nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú uplatnené včas aj vtedy, ak ich strana predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela, ani ich nemohla predvídať, a ktoré vyšli najavo až po tom, ako mala strana povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy. Ak strana nepredložila prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, súd nemusí (fakultatívne) na ne prihliadnuť, pričom Civilný sporový poriadok demonštratívny výpočtom uvádza, že môže ísť napríklad o situáciu, ak by prihliadnutie na tieto prostriedky vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

67. Konanie na súde má byť nielen rýchle, ale musia v ňom byť rešpektované aj ostatné základné princípy Civilného sporového poriadku, t.j. ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, strany sporu majú v konaní rovné postavenie, spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzené nerovnovážne postavenie strán sporu. Strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

68. Strana sporu má procesnú povinnosť predložiť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, v prípade porušenia povinnosti môže nastúpiť sankcia predpokladaná v § 153 ods. 2 a 3, prípadne aj iné právne následky. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení alebo dôkazných návrhov až na pojednávaní nie je včasné (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41Cob/218/2017 z 28. februára 2018).

69. Odsek 2 a 3 ust. § 153 CSP zakotvuje sankciu zato, že strana sporu nespĺnila povinnosť uloženú v § 153 ods. 1. Ak súd dospeje k záveru, že strana sporu neuplatnila prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas, má možnosť buď konanie strany ospravedlniť a na jej procesný úkon prihliadať alebo vyvodiť sankčné dôsledky, teda na omeškaný procesný úkon neprihliadnuť (neprižnať mu procesnoprávne účinky). O tom, či súd omeškaný procesný úkon strany ospravedlní alebo nie, nevydáva procesné uznesenie. V odôvodnení rozsudku vo veci samej však vysvetlí, že na procesný úkon neprihliadol a z akých dôvodov. Uplatnenie diskrečného práva súdu závisí od okolností konkrétneho prípadu. Oneskorené predloženie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany môže súd ospravedlniť na základe objektívnych kritérií (napr. právna zložitosť sporu) alebo subjektívnych kritérií (napr. schopnosť účastníka rozpoznať potrebu tvrdiť určité skutočnosti).

70. Z ustanovenia § 153 CSP, ani z iných ustanovení tohto procesného predpisu nevyplýva povinnosť súdu uznesením oznámiť stranám sporu, že bude uplatňovať sudcovskú koncentráciu konania. Sudcovskú koncentráciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy, spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť konania, bude prihliadať (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 530/2018 z 15.11.2018). Uplatnenie sudcovskej koncentrácie konania nie je svojvôľou súdu, ale procesným postupom sledujúcim rýchlosť a hospodárnosť konania tak, aby sa zamedzilo špekulatívnym konaniam strán sporu konanie nedôvodne predlžovať.

71. V súvislosti s procesným postupom žalobcu vo vzťahu k vydržaniu jeho spoluvlastníckeho podielu k spornému bytu, ako aj vo vzťahu k dovolaniu sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým žalovaná nadobudla svoj spoluvlastnícky podiel k bytu a tým i k jeho námietke ohľadom nedostatku vecnej pasívnej legitimácie žalovanej, súd poukazuje jednak na citované zákonné ustanovenia týkajúce sa koncentrácie konania a navyše zdôrazňuje, že takéto správanie žalobcu po 18 rokoch prebiehajúceho sporu nemôže považovať za korektné a slušné vo vzťahu k žalovanej. Žalobca mal dostatok času a kedykoľvek v priebehu konania si mohol uplatniť svoje prostriedky procesného útoku a pokiaľ by súd na jeho (nové) procesné tvrdenia prihliadol, porušil by zásadu rýchlosti a hospodárnosti aj tak už dlhotrvajúceho konania a došlo by k jeho ďalšiemu neúmernému predĺženiu, čo sa javí súdu ako nežiaduce najmä vo vzťahu k potrebe odstránenia právnej neistoty strán. Posudzovanie nových skutkových tvrdení žalobcu vo vzťahu k vydržaniu, čo je otázka vyžadujúca si dôsledné a rozsiahle dokazovanie, keďže inštitút nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním je zložitý hmotnoprávny inštitút vyžadujúci si pomerne rozsiahle dokazovanie a rovnako i posúdenie otázky relatívnej neplatnosti právneho úkonu, by si vyžadovalo ďalší procesný postup, ďalšie dokazovanie, ďalšie pojednávania, pričom je nepochybné, že v prebiehajúcom súdnom konaní vo veci určenia, že žalobca nie je podielovým spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti (sp. zn. 14C/48/2017) sa súd bude musieť týmito tvrdeniami zaoberať, vykonať dokazovanie a dokazovanie i vyhodnotiť.

72. Nadväzujúc na vyššie uvedené, súd na tvrdenia žalobcu v súvislosti s relatívnou neplatnosťou zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa XX.XX.XXXX v časti spoluvlastníckeho podielu žalovanej ako aj v súvislosti s vydržaním spoluvlastníckeho podielu žalobcu neprihliadol.

73. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

74. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

75. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

76. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

77. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a od zásady zodpovednosti za zavinenie. Ak sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, súd výnimočne neprizná náhradu trov konania. Aplikácia daného ustanovenia musí mať výnimočný charakter a musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu, pričom sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok a to: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti.

78. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy v prípadoch charakteristických sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila alebo ich môže nahradiť len s veľkými ťažkosťami. V týchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové či iné pomery oboch strán sporu, prihliada na ich postoj v konaní a prípadne na iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom alebo čiastočnom nepriznaní trov konania úspešnej strane a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa.

79. Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 247 CSP len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (R 34/1982, R 23/1989). K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie strán konania. V takomto prípade je potrebné pri posudzovaní okolnosti hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán sporu, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 2/2008, z 25.02. 2009).

80. Pri posudzovaní okolnosti hodných osobitného zreteľa sa prihliada tiež na osobné, majetkové pomery, ako aj ďalšie pomery strán sporu, okolnosti podania návrhu na začatie konania a uplatňovania práva stranou, postoj strán v konaní, ako aj zohľadnenie dopadu rozhodnutia o trovách konania ako na povinného, tak aj na oprávnenú stranu z titulu práva na náhradu trov konania.

81. Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu v písomnom podaní zo dňa 12.10.2020 poukázal na to, že v prípade, ak by súd dospel k záveru, že postihnutý žalobca nenadobudol a nevydržal podiel na byte, tak ho nenadobudla ani žalovaná s tým, že vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobcu (duševná porucha, sociálne a rodinné dôvody, správanie žalovanej), nie je daný dôvod na priznanie v zmysle § 257 CSP nároku na náhradu trov konania podľa úspechu vo veci. V rámci záverečného vyjadrenia opätovne poukázal na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na to, aby žalobca nebol zaviazaný hrať náhradu trov súdneho konania, keďže žalobu podal v roku 2002, odvtedy sa mu narodili dve deti, uzavrel manželstvo, zostarol, vyvinuli sa u neho aj iné choroby, pričom počas konania prišla žalovaná s argumentáciou, ktorá mala žalobcu pripraviť o jediné obydlie, ktoré kedy nadobudol, pričom sama žalovaná kooperovala pri uzatváraní predmetnej zmluvy. Žalovaná prostredníctvom právnej zástupkyne v reakcii na požiadavku žalobcu v súvislosti s prihliadnutím na dôvody hodné osobitného zreteľa tvrdila, že dôvody hodné osobitného zreteľa nie sú a poukázala na šikanózne konanie zo strany žalobcu a na jeho správanie počas celého prebiehajúceho konania. Konanie sa vedie už 18 rokov a za ten čas bola žalovaná nútená vzhľadom na neustále meniace sa správanie žalobcu a prostriedky jeho procesnej obrany uskutočňovať rad procesných úkonov, na ktoré vynakladala náklady v súvislosti s právnym zastúpením a trvala v prípade úspechu na celej náhrade trov, pričom tvrdila, že žalobca si musí uvedomiť dôsledky svojho správania, pričom po celý čas súdneho konania bol žalobca zastúpený odborne spôsobilými osobami.

82. V rámci rozhodovania o náhrade trov konania sa súd vzhľadom na návrh žalobcu zaoberal dôvodmi hodnými osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 257 CSP, pričom pri skúmaní ich existencie prihliadol tak na charakter prejednávaneho súdneho sporu, ako aj na procesnú situáciu, okolnosti, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu nároku prostredníctvom žaloby, samotný postoj sporových strán v rámci celého prebiehajúceho konania a taktiež na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery strán. Bolo potrebné vziať do úvahy nielen pomery žalobcu, teda tej procesnej strany, ktorá by mala trovy konania zaplatiť, ale taktiež posúdiť dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery žalovanej, teda oprávnenej strany. Ako vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe slovenských súdov, vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane strán, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech.

83. Vo vzťahu k otázke samotného uplatnenia žalobného nároku možno uzavrieť, že žalobca podal žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva z dôvodu, že sa so žalovanou na mimosúdnom zrušení a vyporiadaní ich podielového spoluvlastníctva nedohodli, pričom k dohode sa im nepodarilo dospieť ani v priebehu celého konania. V tejto súvislosti možno konštatovať, že žalobca sa svojho nároku domáhal opodstatnene. Pokiaľ však ide o jeho postoj v tomto konaní, žalobca od podania žaloby až do momentu, kedy jeho nový právny zástupca doručil písomné vyjadrenie zo dňa 15.05.2017 zastával názor, ktorý opieral o závery znaleckých posudkov O.. Ž. V. O.. Z., teda nepopieral, že právny úkon zo dňa XX.XX.XXXX, na základe ktorého nadobudol svoj spoluvlastnícky podiel 1/2 na spornom byte, uzavrel v stave duševnej poruchy. Až v písomnom vyjadrení zo dňa 15.05.2017 (po 15 rokoch prebiehajúceho sporu) žalobca zmenil svoj postoj vo vzťahu k otázke jeho spôsobilosti k právnym úkonom v čase uzavretia spornej zmluvy a prvýkrát po takmer dvoch rokoch od vypracovania znaleckého posudku znalca O.. Z. začal závery tohto posudku spochybňovať. Nadväzujúc na uvedené, súd zastáva názor, že takéto správanie žalobcu nezakladá nárok na úplné nepriznanie úspešnej strane, teda žalovanej na náhradu trov vynaložených v tomto konaní a samotná dĺžka konania taktiež nemôže byť dôvodom hodným osobitného zreteľa.

84. Pokiaľ žalobca tvrdí, že nemôže žalovanej nahradiť trovy konania z dôvodu jeho nepriaznivých osobných, sociálnych, majetkových a iných pomerov, bolo jeho povinnosťou toto tvrdenie dostatočne zrejme a bližšie špecifikovať, konkretizovať a napokon i preukázať, avšak v tejto súvislosti išlo zo strany žalobcu len o všeobecné vyjadrenie bez toho, aby súdu konkrétnejšie opísal svoju aktuálnu situáciu, aby si tak súd mohol vytvoriť dostatočný obraz a priestor na posúdenie opodstatnenosti tohto nároku a mohol tak aj dospieť ku konkrétnym zisteniam o existencii a intenzite dôvodov osobitného zreteľa. Len všeobecné a strohé konštatovanie o dĺžke konania, v priebehu ktorého sa u žalobcu zmenili pomery určite nemôže byť dostatočným tvrdením preukazujúcim výnimočnosť okolností a dôvodov hodných osobitného zreteľa na to, aby súd nepriznal žalovanej nárok na náhradu trov konania.

85. Vychádzajúc z uvedeného súd nevidí v žalobcom tvrdených skutočnostiach nejaké zásadné a svojou povahou výnimočné okolnosti napíňajúce ust. § 257 CSP, ktoré by mali odôvodňovať nepriznanie náhrady trov konania úspešnej žalovanej. V konaní bolo síce preukázané, že žalobca trpí trvalou duševnou poruchou, čo je nepochybne závažná skutočnosť, avšak táto sama o sebe nie je okolnosťou, ktorú by v zmysle ust. § 257 CSP bolo možné považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanej. Ako už súd konštatoval, z obsahu spisu nevyplýva, že by finančné a majetkové pomery žalobcu boli také kritické, že by objektívne nebol schopný uhradiť trovy konania protištarty resp. že by sa v dôsledku toho mal dostať do neprijateľne nepriaznivej sociálnej situácie. Žalobca okrem svojho všeobecného tvrdenia o svojej sociálnej, osobnej a majetkovej situácii nijak bližšie nezodôvodnil a ani nepreukázal tvrdenú ťaživú sociálnu situáciu. Za tohto stavu preto súd nezistil relevantné dôvody na to, aby žalovanej, ktorá dôvodne bránila svoje právo nebola priznaná náhrada trov konania voči žalobcovi. Zo spisu nevyplývala žiadna taká závažná skutočnosť, ktorá mala istým spôsobom „zvýhodniť“ na jednej strane žalobcu na úkor žalovanej a súčasne na druhej strane zasa žalovanú postihnúť nepriznaním náhrady tých nákladov, ktoré musela vynaložiť v súvislosti s týmto sporom.

86. Poukazujúc na vyššie uvedené zdôvodnenie súd v rámci rozhodovania o trovách konania aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z citovaného ust. § 255 ods. 1 CSP a v tomto konaní úspešnej žalovanej priznal výrokom II. nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému žalobcovi v celom rozsahu.

87. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, cestou podpísaného súdu, ku Krajskému súdu v Trnave, dvojmo.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 CSP najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších prepisov.